

Fernando Bañó

Una anàlisi a consciència de la fisiologia vocal

Fernando Bañó és un professor de cant ben conegut en l'ambient barceloní. Després de desenvolupar una interessant carrera lírica com a tenor, abandona els escenaris operístics per motius de salut vocal. Aquest succés fa que des d'aleshores ençà es dediqui amb gran aplicació a l'estudi del cant des de la perspectiva de la fisiologia de la veu. Actualment ha pogut arribar a un bon grau de rehabilitació, la qual cosa li permet tornar a cantar. És a punt de publicar el llibre adreçat als joves estudiants de cant *La antitécnica*, en el qual deixa palesos els coneixements teòrics i pràctics adquirits en aquest llarg estudi.

per HELENA BAYO

Nascut a Alcoi, Alacant, Fernando Bañó inicia els estudis de cant amb el seu pare, Fernando Bañó Ferrando, famós cantant líric dels anys cinquanta que va actuar com a primer tenor en les companyies de Luis Sagivela, Moreno Torroba i Pablo Sorozábal i que va ser alumne del famós professor de cant Francisco Andrés, també mestre, entre d'altres, d'Alfredo Kraus, Cora Raga, Carlos Morris, Amparo Aliaga, Antón Navarro, etc.

Així, doncs, Fernando Bañó va tenir en el seu pare un precedent de tradició vocal familiar no gens menystenible. Després va cursar els estudis a l'Escola Superior de Canto sota la direcció de Lola Rodríguez de Aragón i va treballar amb Montserrat Alavedra, Julián Molina, Anna Monfort, etc. Va perfeccionar estudis, ja a Barcelona, amb Francisco Puig, i després d'obtenir una borsa d'estudis al XVII Concurs Internacional de Cant Francès Viñas, el contracta el mànager Carles Caballé, amb el qual comença les seves actuacions internacionals en òperes com *Faust*, *La favorita*, *Madama Butterfly*, etc. A Dublín, Niça, Barcelona, Mèxic...

—Per quin motiu va deixar de cantar professionalment?

—*Doncs com indico en el meu*

currículum actual, per motius de salut vocal. Jo sempre he dit la veritat sobre això i, per exemple, els meus alumnes saben que vaig interrompre la meua carrera per problemes vocals causats per un antagonisme pedagògic, fenomen d'altra banda força habitual en el món de la lírica. En el món del cant hi ha causes de tot tipus per justificar el fet de no estar en carrera: mala salut, problemes familiars... Jo em sento orgullós d'expressar-me amb la veritat, encara que això pugui causar desconfiança sobre la meua capacitat com a professor. Precisament per això tinc experiència com a rehabilitador de veus espatllades.

—Vostè ha estudiat en profunditat tractats de cant i medicina per tal d'arribar a conclusions vàlides per a l'aplicació pràctica i per a la publicació d'un tractat propi. ¿Creu que l'activitat docent i la de l'estudi dels alumnes es beneficiaria si es formessin més en aquest aspecte, que normalment està molt deixat de banda?

—*Totalment. No es cometrien tants errors i no s'arruïnarien les veus de grans artistes que haurien pogut ser i no han estat, o les carreres d'altres que han quedat com a mediocres (lisis vocalment) per a desgràcia de tots nosaltres.*

—L'espatllament d'una veu a

quins factors pot ésser atribuït?

—*Doncs pot ser per la manca de bons mestres, per haver escollit un repertori inadequat o per la pressa dels estudiants per debutar als escenaris. Jo he estat testimoni en la meua vida de molts casos així.*

—Quin tipus de problemes vocals acostuma a trobar-se?

—*En la veu cantada, els de sempre: falta de col·locació, que és el més habitual, o sigui, veu a la gola, nasalitat, estretor laríngia... També em trobo a vegades amb nòduls, edemes, etc. en la mateixa veu parlada.*

—¿La veu humana ha deixat de ser un enigma per als professionals de la medicina actualment?

—*Ells diuen que sí, però m'atreveixo a dir que no. Quan es va aconseguir per primera vegada realitzar una fibroscòpia de les cordes vocals en funcionament, es va donar un pas de gegant en el camp terapèutic, funcional i quirúrgic. Però si algun dia s'aconseguia fer una fibroscòpia del costat oposat de les cordes vocals, estic convençut que es descobriria un altre món nou, fins ara imaginat però desconegut. El futur és ple d'aspectes esperant de ser descoberts.*

Fernando Bañó ens fa una exposició sucinta del funcionament de la veu en el cant. L'aire mou les cordes vocals per pressió, aquest so ha de ser conduït al darrere de les dents i als resso-